

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวทางการรวมกลุ่มของประชาชนในท้องถิ่นที่มีจิตอาสา ในการช่วยเหลืองานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและ รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕ และมาตรา ๖๗ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๐ (๓) มาตรา ๕๓ (๑) มาตรา ๕๖ (๑) และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๖ และมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๖๒ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร เมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๖ (๑๘) และ (๒๔) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” หมายความว่า ประชาชนที่มีจิตอาสา สมัครใจ เสียสละ และ อุทิศตน เพื่อช่วยเหลืองานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ชื่อย่อว่า “อถล.” มีชื่อเรียกภาษาอังกฤษว่า “Local Environment Volunteer” และใช้ชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า “LEV”

“เครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” หมายความว่า การเชื่อมโยงกันของ อถล. เพื่อการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ในการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย รักษาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติด้วยความเป็นอิสระและเท่าเทียมกันของบุคคล ภายใต้พื้นฐานการเคารพสิทธิ และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน และใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำงานร่วมกัน โดยใช้ชื่อย่อว่า “เครือข่าย อถล.” และเรียกชื่อภาษาอังกฤษว่า “Local Environment Volunteer Network” และใช้ชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า “LEV-Net”

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกเมืองพัทยา

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ อถล. และเครือข่าย อถล. ตามระเบียบนี้ต้องมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในชุมชน รวมถึงการปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

(๒) เสริมสร้างจิตสำนึก กระบวนการเรียนรู้ และการพึ่งตนเอง รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) ประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่าง อถล. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการและเครือข่าย อถล.

ข้อ ๖ ผู้ที่จะสมัครเป็น อถล. ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าเจ็ดปีบริบูรณ์

(๓) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๔) มีความสมัครใจและมีจิตอาสาเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย รวมถึงการปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม

(๕) เป็นบุคคลที่มีความเสียสละและอุทิศตัวในการทำงานเพื่อส่วนรวม

กรณีที่ผู้สมัครไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือเป็นบุคคลที่มีสัญชาติอื่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณารับสมัครเป็น อถล.

ข้อ ๗ อถล. มีบทบาทและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม

(๒) เฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล รวมทั้งรายงานสถานการณ์การบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

(๓) สื่อสาร เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม

(๔) เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น

(๕) ให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ ภาคเอกชน และเครือข่าย อถล. เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๘ การรับสมัคร ออกล. ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ผู้สนใจสมัครเป็น ออกล. และมีคุณสมบัติตามข้อ ๖ ให้ยื่นใบสมัครต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้ ทั้งนี้ ให้ผู้สมัครเป็น ออกล. สามารถสมัครได้เพียงแห่งเดียวเท่านั้น

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครและขึ้นทะเบียนผู้ผ่านการพิจารณาเป็น ออกล. พร้อมจัดทำทะเบียนรายชื่อ ออกล. ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจช่วยประสานหรือประชาสัมพันธ์ เพื่อณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นมาสมัครเป็น ออกล. ก็ได้

ข้อ ๙ บัตรประจำตัว ออกล. ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้ โดยมีอายุห้าปี

ในกรณีบัตรประจำตัวชำรุด สูญหาย หมดอายุ หรือมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ เช่น ชื่อตัว ชื่อสกุล ให้ ออกล. ยื่นคำขอออกบัตรประจำตัวใหม่ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ ออกล. จะพ้นสภาพเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ถูกพิพากษาจำคุกและคดีถึงที่สุด

(๕) คณะกรรมการจำนวนสองในสามมีมติให้พ้น เนื่องจากมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและขัดต่อเจตนารมณ์การเป็น ออกล.

ข้อ ๑๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการประชุม ออกล. เพื่อคัดเลือกกันเองจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน เพื่อทำหน้าที่คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก โดยการคัดเลือกดังกล่าวให้คัดเลือกผู้ทำหน้าที่ ประธาน รองประธาน เลขานุการ และกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ด้วยตามความเหมาะสม แล้วแจ้งรายชื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนทราบ ณ สถานที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการ มีหน้าที่ ดังนี้

(๑) จัดทำแผนปฏิบัติงาน เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานของเครือข่าย ออกล.

(๒) ดำเนินการตามแผนหรือนโยบายที่กำหนด

(๓) รายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๔) หน้าที่อื่นตามที่ได้รับการร้องขอ

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อครบวาระให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการใหม่ ภายในกำหนดเวลาสามสิบวัน

ในกรณีที่ยังไม่มีคณะกรรมการชุดใหม่ ให้คณะกรรมการชุดเดิมทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการชุดใหม่เข้าทำหน้าที่

ข้อ ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งได้รับการคัดเลือกจาก อกล. พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) พ้นสภาพการเป็น อกล. ตามข้อ ๑๐
- (๔) คณะกรรมการจำนวนสองในสามมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๕) อกล. จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ อกล. มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อกรรมการซึ่งได้รับการคัดเลือกว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระ ให้คัดเลือก อกล. เพื่อเป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

กรรมการผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๑๕ การประชุมคณะกรรมการ ให้ดำเนินการ ดังนี้

- (๑) การเรียกประชุมให้ประธานกรรมการแจ้งกรรมการทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน
- (๒) องค์ประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่ได้รับการคัดเลือก

ตามข้อ ๑๑

(๓) ในการประชุมคราวใด หากประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถทำหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในการประชุมคราวนั้น

(๔) การลงมติให้ถือเสียงข้างมาก ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมลงคะแนนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๖ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมของ อกล. ดังนี้

- (๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ พิจารณารับลงทะเบียนผู้สมัครเป็น อกล. รวมถึงปรับปรุงข้อมูลทะเบียน
- (๒) ทำบัตรประจำตัว อกล. ตามข้อ ๙

(๓) จัดปฐมนิเทศ ฝึกอบรม หรือประชุม สัมมนา อกล. เพื่อพัฒนา อกล. ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- (๔) ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดกิจกรรมของ อกล.
- (๕) ติดตามผลการดำเนินการ รวมถึงให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่ อกล.
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้จังหวัดและอำเภอส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ อกล. เครือข่าย อกล. ในพื้นที่

ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเห็นสมควรจะให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของ อกล. ก็สามารถทำได้

ข้อ ๑๘ สมาชิก อกล. มีสิทธิ ดังต่อไปนี้

(๑) ประดับเครื่องหมายหรือตราสัญลักษณ์ อกล. ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้

(๒) อกล. ที่ปฏิบัติงานได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อาจมีสิทธิได้รับใบประกาศเกียรติคุณ โล่ เข็ม และอื่น ๆ เพื่อยกย่องในฐานะเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม

(๓) มีสิทธิในการเสนอข้อคิดเห็นหรือเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงการทำงานของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๙ อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.) ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการรับสมัครไว้ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๒๗๙๔ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง โครงการอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.) เป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย